

Találkozás egy hajléktalannal

Dr. Noha hétköznapijai

Eörsi István

tárcanovellái hetente
jelennek meg
mellékletünkben

Egy kisvendéglő előtt, utcai asztalnál ült doktor Noha egyik elvált feleségével, aki éppen születésnapját ünnepelte. Ő a cigánypecsenyénél tartott, az asszony pedig cukrozott tejföllel bőségesen meglocsolta palacsintáját eszegette, amikor feltűnt közvetlen mellettük egy görbe hátú, vézna koldus. Huszonöt évvel látszott idősebbnek a koránál, amit dr. Noha ötvenre becsült. Kezében a hajléktalanok jelképe és ismertetőjele, a kötélfogantyús, nagyméretű műanyag szatyor, meglehetősen lelapult állapotban. A koldus kihúzott belőle egy zöld címbetűs, gyűrött hajléktalanújságot, és dr. Noha orra elé tartotta. Ez megnézte előbb az embert, aztán az újságot, és szégyenkezve konstatálta, hogy viszolygást érez. „Adj neki valamit” – suttogta az asszony. „Újságot nem kérek” – mondta dr. Noha, és átnyújtott 200 fo-

rintot. „Tessék csak elvenni” – mondta a koldus. „Nem” – mondta dr. Noha, majd magyarázni kezdte az asszonynak, hogy Berlinben a 28 oldalas hajléktalanújság megéri a két eurót, amit kérnek érte. Gondosan szerkesztett, szép kivitelezésű lap ez, mely teret ad a hajléktalanok gunyoros társadalomkritikájának, szociológiai elmélkedéseinek és szépirodalmi próbálkozásainak is. A koldus még mindig felé nyújtogatta az újságnak becézett papírhulladékot, volt felesége pedig mosolyogva ezt suttogta: „Tartsd a szádát, légy szíves!” Végül a koldus zsebre vágta a kétszáz forintot, és köszönetet pottyantott ki hiányos fogainak rései közül: „Az én istenem hálálja meg – mondta, majd hozzátette még: – Az én istenem segítse meg az urat.” „Nincs mit megköszönnie – válaszolta dr. Noha –, hiszen

meglehetősen szűkmarkú voltam.” A koldus azonban nem volt meggyőzhető: „Az én istenem meg fogja hálálni önnek” – ezt a mondatot ismételte, és nem mozdult az asztal mellől. „Hálálfeje van – gondolta dr. Noha –, jó, hogy már itt a tavasz, mert ha ősz volna, nem élné túl a telet.” „Kérni fogom az én istenemet, hogy segítse meg magát” – mondta most a koldus. „Hallgat magára? Van rá befolyása?” – kérdezte dr. Noha. „Tartsd a szád!” – szólt rá volt felesége. – „Mert ez esetben inkább magának kérjen segítséget. Én támogatása nélkül eszem a cigánypecsenyét.” És újabb kétszázast nyújtott felé. A koldus mélyen meggörbödve átvette a második bankjegyet. Szatyrából ismét előhúzta a gyűrött újságot, és kinyújtotta dr. Noha felé. „Vedd már el tőle” – suttogta az asszony. „A XXI.

század elején egy hajléktalan legyen ateista – válaszolta dr. Noha –, vagy átkozza el az istent.” „Az én istenem áldja meg magát” – felelte a koldus. Az asszony elvette tőle az újságot. „Köszönöm – motyogta a koldus –, és legyen jó magához is.” „Tisztelt uram – szólt dr. Noha –, magamba fojtom, amit most mondani szeretnék. Minden jókat.” A koldus tovább vánszorgott. Dr. Noha ismét cigánypecsenyéjére koncentrált, volt felesége pedig a tejföls palacsintára. Tányérjaik közt az asztalon a zöldbetűs papiros. „Alkut akartam ajánlani neki: kap kétezer forintot, ha kijelenti, hogy nincs isten. De ezt a viccet már Molière is elsütötte a Don Juanban.” „Hallgass – válaszolta az asszony –, mert még megbánom, hogy a múlt évezredből öt évet együtt töltöttem veled.”